

Kjønnsbalanse i forskning

Komité for kjønnsbalanse i forskning

Medlemmer:

Professor Gerd Bjørhovde, Universitetet i Tromsø (leder)
Konserndirektør Ernst Kristiansen, SINTEF
Førsteamanuensis Lise Lang aker, Høgskolen Stord/Haugesund (vara)
Professor Eivind Engebretsen, Universitetet i Oslo/Høgskolen i Oslo og Akershus
Divisjonsdirektør Jesper Simonsen, Norges forskningsråd
Forskningsleder Elisabeth Ljunggren, Nordlandsforskning
Student Julie Ness, Norsk studentorganisasjon
Professor Eva Sk rb k, Høgskolen i Østfold

Observatør:

Direktør Maria Grönroos, Kilden
Seniorrådgiver Unni Nikolaysen, Kunnskapsdepartementet

Fra sekretariatet:

Seniorrådgiver Linda Rustad

Forfall:

Professor Kjell Bratbergsengen, NTNU

Referat

Komité for kjønnsbalanse i forskning

28. august 2012, Bergen

Tid og sted:

Tirsdag 28. august:	kl. 11.00 – kl. 12.00:	Form�te, Universitetet i Bergen, Christies gate 18, møterom 3.43
	kl. 12.00 – kl. 14.00:	M�te med ledelsen ved Universitetet i Bergen, Christies gate 18, møterom 3.43
	kl. 14.00 – kl. 17.00:	Ordinært Kif-m�te, Universitetet i Bergen, Christies gate 18, møterom 3.43
	kl. 19.00:	Mottakelse og middag, Hanne på Høyden
Onsdag 29. august:	Kl. 09.30:	Konferansestart
		Se: http://www.uib.no/gender2012
Fredag 31. august:	Kl 15.30:	Konferanseslutt

Saksliste:

Sak 32/12	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 33/12	Godkjenning av referat
Sak 34/12	Forberedelse av møtet med Universitetet i Bergen
Sak 35/12	Regnskap for Kif per 1. juli 2012
Sak 36/12	Videreføring av Kifs arbeid etter 2013 – godkjenning av rapport
Sak 37/12	Likestillingsprisen 2012
Sak 38/12	Kurs i likestillingsarbeid for forskningssektoren
Sak 39/12	Seksuell trakassering
Sak 40/12	Møteplan våren 2013
Sak 41/12	Orienteringssaker
Sak 42/12	Eventuelt

32/12: Godkjenning av innkalling/saksliste**Vedtak:**

Kif-komiteén godkjenner innkalling og saksliste.

33/12: Godkjenning av referat

Referat fra møte 2. – 4. mai 2012 er godkjent på sirkulasjon, og ligger på komitéens nettsider:
<http://kifinfo.no/binfil/download.php?did=8427>

Vedtak:

Kif-komiteén godkjenner referatet.

34/12: Møte med Universitetet i Bergen.

Komiteén hadde møte med UiB 28. august fra kl. 12.00-14.00.

Fra UiB stilte følgende personer:

Kari Tove Elvbakken, direktør ved UiB

Berit Rokne, prorektor, UiB

Anne Marit Skarsbø, seniorrådgiver, likestilling og mangfold

Line Rye, personaldirektør, UiB

Lise Gundersen, fakultetsdirektør, SV

Knut Helland, dekan, SV

Laila Eilertsen, personalansvarlig og likestillingsansvarlig, SV

Kristin Bakken, underdirektør, MN

Dag Rune Olsen, dekan, MN

Trine Moe, fakultetsdirektør, HF
Mette Dalhaug, likestillingsansvarlig, HF
Robert Bjercknes, prodekan, MedOdont
Stig Morten Frøyland, fungerende fakultetsdirektør, MedOdont

Universitetet i Bergen innledet møtet ved å gi tre presentasjoner. Prorektor introduserte likestillingsarbeidet ved UiB, og ga en oversikt over status og hovedutfordringer. Universitetets handlingsplan tar utgangspunkt i det utvidede likestillingsbegrepet. Likestillingskomiteen er direkte underlagt styret ved universitetet. Gjeldende handlingsplan ble vedtatt av styret i februar 2012. For 2010 og 2011 ble det brukt 6,5 millioner på likestillingsarbeidet totalt ved universitetet, mens det for 2012 ble avsatt 4,7 millioner kroner fra sentralt hold. Rokne stilte spørsmål om det utvidete likestillingsbegrepet går på bekostning av kjønnslikestillingsarbeidet.

Dekan ved MN- og SV- fakultetet presenterte hovedutfordringer ved sine fakulteter. MN-fakultetet har iverksatt en rekke tiltak for å bedre kjønnsbalansen, så som halv opptjeningsstid til forskertermin for kvinner i førsteamanuensisstillinger og utlysning av stillinger på førsteamanuensisnivå for å tiltrekke seg flere kvinnelige søkere. Av utfordringer ble det lagt vekt på å øke andelen kvinner i professor II stillinger, og å etablere måltall for kvinner i faste vitenskapelige stillinger. De ønsket seg flere virkemidler, så som startpakker for kvinner, bruk av kallelser og flere faste stillinger. En av hovedutfordringene ved SV-fakultetet var nedgangen i kvinneandelen på førsteamanuensisnivå, en trend det ifølge dekanen er vanskelig å snu. En forklaring på dette er at mange kvinner nå får opprykk til professor, men spørsmålet er om dette kan forklare hele nedgangen. Fakultetet sliter også med å få flere kvinnelige instituttledere (1 av 7 er kvinner) og forskningsledere. Fakultetet ønsker å tilsette flere kvinner i professor II stillinger, og tilsettes en mann skal dette begrunnes særskilt. Fakultetsledelsen er opptatt av at kjønnsbalanse er et ledelsesansvar og tematikken må inngå i det daglige arbeidet ved fakultetet.

Under diskusjonen tok komiteen opp spørsmålet Rokne stilte innledningsvis ved å spørre hvilken grad arbeidet med det utvidede likestillingsbegrepet har styrket arbeidet med kjønnslikestilling. Til dette svarte UiB at det kan være overveldende å jobbe med det utvidete likestillingsbegrepet. Diskrimineringsgrunnlagene har ulikt kunnskapsgrunnlag, og det kan være vanskelig å vite hva man skal ta hensyn til. En annen utfordring er at lovverket krever noe ulike tilnærminger til de ulike diskrimineringsgrunnlagene. Selve strukturen for arbeidet har blitt mer omfattende, flere enheter og fagavdelinger er involvert og det er likestillingsrådgiveren ved universitetet som nå koordinerer hele arbeidet. Et annet tema komiteen var opptatt av var arbeidet med midlertidighet og at dette ikke kun er et problem for den enkelte men for institusjonen som helhet. Universitetet var enig i dette og nevnte at de var opptatt av å inkludere likestilling i det psykososiale arbeidsmiljø. Blant annet er SV-fakultet i dialog med langtidssykemeldte hvor det avdekkes en tydelig kjønnsforskjell som det vil være interessant å drøfte videre.

Et tredje punkt komiteen var opptatt av i diskusjonen var den lave andelen kvinner i professor II stillinger. SV, MN og MO fakultetene var alle opptatt av å rekruttere flere kvinner i professor II stillinger og Kif oppfordret dem til å være mer kreative i dette arbeidet. At for eksempel MO rekrutterer mange i slike stillinger fra klinisk medisin som har overvekt av

menn gjør at man kanskje bør se på bruken av slike stillinger og hvor man rekrutterer fra med nye øyne.

Komiteen kommenterte avslutningsvis at UiB tidligere hadde utmerket seg ved sin opptatthet av de muligheter generasjonsskiftet har for å bedre kjønnsbalansen i forskerstillinger. Komiteen savnet en konkretisering av dette arbeidet i handlingsplanen. Tiltak knyttet til internasjonalisering og ledelsesskolering ble også etterspurt.

Sekretariatet og leder vil sende et oppfølgingsbrev til Universitetet i Bergen.

35/12 Regnskap for Kif per 1.juli 2012

Komiteen fikk forelagt budsjett 2012, regnskap per 1. juli 2012 og revidert budsjett 2012, samt en oversikt over regnskap for de ulike prosjektene komiteen har igangsatt. Det ble kommentert at handlingsrommet til neste år blir begrenset, med mindre departementet foretar en prisjustering av budsjettet med virkning fra 2013.

Vedtak:

Kif-komiteen tar regnskapet per 1.juli 2012 til orientering.

36/12 Videreføring av Kifs arbeid etter 2013

Komiteen mener rapporten har blitt god og fungerer som et velfundert innspill til Kunnskapsdepartementet og de som skal overta komitéarbeidet når nåværende komitéperiode går ut. Komiteen ønsker å oppfordre departementene som har et sektoransvar for forskning, så som Nærings- og handelsdepartementets ansvar for forskning i næringslivet og Helse- og omsorgsdepartementet som har ansvar for forskning i helseforetakene, om å opprette en tilsvarende ordning. Disse delene av forskningssystemet har minst like store utfordringer som uh-institusjonene og forskningsinstituttene.

Når det gjelder ressursituasjonen er det ikke mulig å opprettholde dagens aktivitetsnivå, med mindre budsjettet prisjusteres. Hvis det skal være mulig å realisere enkelte av de innspill som har kommet fra vårens dialog med institusjonene, er det nødvendig med en ytterligere økning i budsjett. Komiteen vil minne om at da instituttsektoren ble del av mandatet førte dette ikke til en justering av budsjettet.

Vedtak:

- 1. Kif-komiteen slutter seg til konklusjonene i rapporten med de merknader som framkom i møtet.*
- 2. Rapporten oversendes departementet etter at komiteen har hatt en siste kommentarrunde. Komiteen ønsker en dialog med departementet for å diskutere videre framdrift.*

37/12 Likestillingsprisen

Sekretariatet informerte institusjonene om likestillingsprisen 2012 i juni, og det vil bli sendt ut et mer utfyllende brev i begynnelsen av september. Fristen for å melde sitt kandidatur er fredag 23. november. Når listen over kandidater er klar vil arbeidsgruppen for å innstille til prisen bli nedsatt. Arbeidsgruppen har møte 13. desember.

Vedtak:

Kif-komiteén slutter seg til den foreslåtte tidsplanen.

38/12 Kurs i likestillingsarbeid for forskningssektoren

Komiteen synes det er en god ide å initiere et kurs i likestillingsarbeid i forskningssektoren og mener det kan være et godt supplement til de årlige nettverkskonferansene. Komiteen mener det er realistisk å få nok deltakere til å fylle et slikt kurs. Det bør imidlertid lages et budsjett som gir rom for flere eksterne innledere. Det bør også vurderes om Kif kan delfinansiere kurset for slik å redusere kostnadene for institusjonenes deltakere.

Komiteen kom med følgende forslag til deltakere i arbeidsgruppen:

Gerd Bjørhovde, Linda Rustad og en representant fra KILDEN. I tillegg bør en til to personer fra sektoren være representert.

Vedtak:

- 1. Kif-komiteen slutter seg til forslaget om å avholde kurs for likestillingsarbeidere høsten 2013.*
- 2. Komiteen støtter forslaget om å nedsette en arbeidsgruppe.*
- 3. Sekretariatet bes om å utarbeide et budsjett for kurset som presenteres i neste møte i komiteen.*

39/12 Seksuell trakassering

Ressursbanken har publisert tre nyhetssaker om seksuell trakassering. I den siste saken uttalte Gerd Bjørhovde at hun var skuffet over at tematikken ikke blir inkludert i UHRs nye arbeidsmiljøundersøkelse og at det er vanskelig å forstå logikken i den begrunnelse som gis for å utelate seksuell trakassering. Komiteen ga sin fulle tilslutning til dette, og mener at det er viktig å kartlegge omfanget av seksuell trakassering ved institusjonene. Seksuell trakassering er ikke bare et problem for den som rammes. Det får også konsekvenser for arbeidsmiljøet og sier således både noe om systemet og kulturen ved institusjonene. Ernst Kristiansen påpekte at i de arbeidsmiljøundersøkelsene som SINTEF og andre forskningsinstitutter tar i bruk er spørsmål om seksuell trakassering med uten at dette oppfattes som kontroversielt.

Det kan synes som om det er behov for mer kunnskap om seksuell trakassering. Det kan være særtrekk ved den akademiske kulturen som gjør at dette er et tema som bør diskuteres videre.

Vedtak:

Komiteen anbefaler at Ressursbanken lager en sak om de arbeidsmiljøundersøkelsene som instituttsektoren bruker hvor spørsmål om seksuell trakassering er inkludert. Komiteen ønsker å ta et initiativ til et miniseminar om temaet, og ber sekretariatet om å komme med et forslag til program til neste komitémøte.

40/12 Møteplan

Den oppsatte møteplanen høsten 2012 ser slik ut:

1 – 2. november: Høgskolene i Harstad og Narvik har bekreftet
13. desember: foreslått dato for arbeidsgruppen for Likestillingsprisen 2012 (Julie, Jesper og Eivind kan ikke denne dagen).

I tillegg håper vi å få til det halvårlege møtet med Kunnskapsministeren i løpet av desember, eventuelt i begynnelsen av januar 2013.

Forslag til møteplan for våren 2013:

Januar: det årlige møtet med Forskningsrådet. I for-/etterkant av dette kan det f.eks. legges et møte med Abelia.
Mars, 11. uke: Trondheim, besøke NTNU + NINA
Mai/juni: Sogndal, besøke Høgskulen i Sogn og Fjordane

Vedtak:

Komiteen vedtar møteplanen med de forslag som framkom i møtet.

41/12 Orienteringssaker

- Deltakelse søknad om ERA-net

Sekretariatet hadde et møte med Norges forskningsråd for å presentere ideen om norsk deltakelse i følgende utlysning: *SiS.2013.2.1.1-2: ERA-net to support networking between Member States to join forces on activities and incentives for implementing structural changes in universities and research organizations*. Kifs involvering ble diskutert i møtet i mai. Møtet med Forskningsrådet var svært positivt og de ønsket å stå som partner i søknaden, mens Linda Rustad er den som aktivt går inn i prosjektet. Utformingen av norsk bidrag er under planlegging og Rustad skal delta på et møte i Brussel 19. september sammen med deltakere fra andre land som har påtatt seg å bidra aktivt i søknaden.

- Årets Gender Summit konferanse

Årets Gender Summit avholdes i Brussel 29. og 30. november. Under fjorårets konferanse deltok nesten hele komiteen og kombinerte reisen med et møte ned forskningsråden i den

norske EU-delegasjonen. Flere av komiteens medlemmer deltok aktivt på konferansen, i form av poster, innlegg, møteleder osv. Tilsvarende aktivitetsnivå er ikke på trappene i år.

Spørsmålet er likevel om noen fra komiteen ønsker å delta. Mer informasjon finnes her:

[http://www.gender-](http://www.gender-summit.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=43)

[summit.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=43](http://www.gender-summit.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=43)

- Nettverkskonferansen 2013

Arrangører for nettverkskonferansen 2013 er UiO, HiOA, UMB og Institutt for samfunnsforskning. UiO har tatt kontakt med sekretariatet og det har vært et planleggingsmøte 23. august.

- Nordisk kartlegging og ekspertseminar

I 2012 har Norge formannskapet i Nordisk Ministerråd. I vår søkte Kif, sammen med KD, formannskapspuljen om 300 000 kroner til en kartlegging og et ekspertseminar. Den totale budsjettammen var satt til 500 000 kroner for kartleggingen og 200 000 kroner for ekspertseminaret. NFR, NordForsk, Kif og Embetsmannskomiteen for likestilling og Embetsmannskomiteen for utdanning og forskning i Nordisk ministerråd har alle bidratt med 100 000 kr hver. Formannskapspuljen for Nordisk ministerråd bevilget 200 000 kroner til den nordiske kartleggingen og ekspertseminaret. Arbeidet med kartleggingen er i rute og 21. august var det et møte med referansegruppen for prosjektet med deltakere fra alle de nordiske landene, samt fra norske aktører. Ekspertseminaret avholdes 22. – 23. november.

- Aktiviteter til og med 31. oktober:

- Linda Rustad er invitert til å holde et innlegg om betydningen av kjønnsbalansert utdanning på Forskningsdagene til Høgskolen i Vestfold 25. september.
- Komiteen er ansvarlig for en workshop med tittel *Autonomy reforms in Higher Education Institutions and Gender Equality* under konferansen 7th European Conference on Gender Equality in Higher Education som avholdes i Bergen 29. – 31. august i år.
- Deltakelse på kontaktkonferansen til kjønnsforskingsmiljøene i Norge i regi av KILDEN og FOKK (Forening for kvinne – og kjønnsforskning). Møtet avholdes i Tromsø 18. oktober.
- Eivind Engebretsen er invitert, og har takket ja, til å være med i referansegruppen for Forskningsrådets Balansesatsning.

Vedtak:

Kif-komiteén tar sakene til orientering.

42/12 Eventuelt

Ressursbanken har laget en blogg og Gerd Bjørhovde har allerede publisert to innlegg. Komiteens medlemmer oppfordres til å bidra med innlegg!